

[Jørgen Jensen.]

og industri. Næringslivet udgør en del af Danmarks kulturliv. Papirer og dokumenter fra denne del af samfundslivet kan normalt vanskeligt placeres inden for rammerne af det almindelige arkivvæsen, vi opretholder her i landet, i hvert fald når det drejer sig om materiale fra de sidste 2-3 generationer. Derfor var det utvivlsomt fornuftigt, at man i 1948 oprettede den selvejende institution Erhvervsarkivet. Det var udmærket, synes jeg, at dette arkiv fik sæde i Århus i tilknytning til det unge jyske universitet, der på flere måder tog nye forskningsopgaver op, herunder økonomisk historieforskning.

Århus by har siden da på smuk måde ydet støtte også til denne institution; andre, bl. a. nogle af vore store fonds, organisationer, virksomheder og private, har gjort det samme. Denne beredvillighed til at yde økonomisk støtte har alligevel ikke været tilstrækkelig. Staten har i de sidste 20 år finansieret ca. $\frac{2}{3}$ af udgifterne, og statens andel har øjensynlig været stærkt stigende med årene.

Kernen i lovforslaget er altså, at staten nu skal overtage den hidtidige selvejende institution. Den bør, som den højtærede minister siger det i sin fremsættelsestale, ikke længere være henvist til at leve af mere eller mindre usikre tilskud, og den aktuelle anledning er, at statsbibliotekets bygning i Århus bliver ledig i løbet af efteråret. Inden længe skal i øvrigt den gamle banegård fra Århus-Hammeljærnbane nedrives, og så skal Erhvervsarkivet altså flytte. Det sidste må vi acceptere som et faktum; hvis vi ønsker, at der fortsat skal opretholdes et erhvervsarkiv, må der også skaffes plads til det. Måske er det herefter ikke nogen helt dårlig idé hertil at anvende statsbibliotekets bygning. Jeg vil dog gerne under en udvalgsbehandling have nøjere oplysninger om disse forhold.

Det er i lovforslagets bemærkninger oplyst, at Erhvervsarkivet råder over ca. 6 km hylder og et bibliotek på ca. 19 000 bind. Biblioteket kræver vel så omkring 600 m hyldeplads. Hvor mange hylde-meter er der så til rådighed i det gamle statsbibliotek? Fra finansudvalget ved jeg, at statens arkivvæsen lider under permanent pladsmangel. Vi har for nylig lejet et tidligere ostelager til de dag for dag voksende

arkivmasser. Det er materialer, der i henhold til gældende lovgivning skal afleveres og opbevares, selv om man nok kan have sine tvivl om, hvorvidt dette virkelig er nødvendigt. Øjensynlig er det meget vanskeligt at begrænse disse nærmest uendelige rækker af papirer og dokumentsamlinger. Kan der ikke snart — det vil jeg gerne spørge den højtærede minister om — gennemføres nye regler om deres indsamling og opbevaring eller tages nye metoder i brug, f. eks. affotografering? Kan der ikke skaffes plads til en del af dette materiale f. eks. i Århus' tidligere statsbiblioteks bygning?

Trods vor principielt positive indstilling til Erhvervsarkivet har vi altså vore betænkeligheder ved det foreliggende lovforslag. Vi frygter for, at det bedre husrum også vil give større hjerterum, at Erhvervsarkivets ledelse vil sige til både organisationer og virksomheder: kom I bare med jeres gamle protokoller, forretningspapirer og breve til os. Vi har god plads, vi skal også nok forske i det. Jeg tror, mange virksomheder og organisationer vil blive glade for et sådant tilbud. Men burde det egentlig gives, når staten er i så akut pladsnød for sine egne papirer? Vil det ikke være rimeligt at indføre et simpelt stop for yderligere modtagelse af privat materiale?

Også den høje regering er enig med os i, at det i den aktuelle situation er en simpel nødvendighed at spare på de offentlige udgifter, ganske simpelt fordi vi skal ruste os til at løse fremtidige problemer. Kunne vi så ikke spare lidt på dette punkt, der i udpræget grad har med fortiden at gøre? Selve nyetableringen i den gamle bygning koster ca. 540 000 kr. Skal vi lægge en halv snes procent til, kommer vi op på ca. 600 000 kr. Yderligere kommer dertil en årlig merudgift på 120 000 kr. til driften, efter at staten har overtaget Erhvervsarkivet. Er det virkelig nødvendigt nu at påtage sig disse større udgifter? Jeg tvivler noget derom. Hvorfor skulle Erhvervsarkivet efter en flytning ikke kunne fortsætte som selvejende institution ligesom hidtil? En følge af statsovertagelsen vil antagelig blive, at de donatorer, der hidtil har ydet bidrag til institutionen, vil holde sig borte. Hvilket incitament skulle de have til at bidrage for fremtiden? Man ved, at staten be-